

BALIKESİR
UNIVERSITY

MANİSA
CELAL BAYAR
UNIVERSITY

KYRGYZ - TURKISH
MANAS UNIVERSITY

8. ULUSLARARASI GİRİŞİMCİLİK KONGRESİ ICE 2017

8TH

INTERNATIONAL CONGRESS ON
ENTREPRENEURSHIP

“Local, Regional and Global Dynamics of Entrepreneurship”

TEMMUZ
JULY
14 - 16
2017

BİLDİRİLER KİTABI

8. ULUSLARARASI GİRİŞİMCİLİK KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Şakir SAKARYA
Doç. Dr. Mine BİNİŞ
Yrd. Doç. Dr. Suat KARA
Yrd. Doç. Dr. İbrahim Murat BİCİL

KONGRE TARİHİ

14-16 TEMMUZ 2017

EV SAHİBİ KURUM

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
BALIKESİR, 2017

Bu Kitabın tüm hakları Balıkesir Üniversitesi'ne aittir.

Kitapta yer alan bildirimlerdeki tüm sorumluluk yazarlarına aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Kasım, 2017

TASARIM-DİZGİ: Doç. Dr. Mine BİNİŞ & ELİF ÇAKIR

e- ISBN: 978- 975- 6993-20-0

İletişim Adresi: Balıkesir Üniversitesi Çağış Yerleşkesi

(Bigadiç Yolu Üzeri 17. Km), 10145

Balıkesir

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI (Honorary Board)

Prof. Dr. Kerim ÖZDEMİR	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. A. Kemal ÇELEBİ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin BALCI	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Asilbek KULMIRZAEV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi

KONGRE KOORDİNATÖRLERİ (Congress Coordinators)

Prof. Dr. Şakir SAKARYA	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa MİYNAT	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan ÇETİNTAŞ	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi

ORGANİZASYON KOMİTESİ (Organizing Committee)

Doç. Dr. Mine BİNİŞ (Başkan)	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Adem GÖLEÇ	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan GÜL	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Coşkun ÇILBANT	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Oya İnci BOLAT	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. A. Gamze AYTEKİN	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burak ÖZDOĞAN	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hakan YALÇINKAYA	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim ÖZMEN	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Suat KARA	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Ö.Faruk BİÇEN	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Mustafa OĞUZ	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Abdullah ERKUL	Balıkesir Üniversitesi

SEKRETERYA(Secretariat)

Yrd. Doç. Dr. İ. Murat BİCİL	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Hayriye BAŞÇI NUR	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Adilya YAMALTINOVA	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Muratalı ABDILDAEV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Arş. Gör. Güven DEMİRDAŞ	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Kumru TÜRKÖZ	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Oğuzhan KİNTER	Balıkesir Üniversitesi
Arş. Gör. Osman GÜLDEN	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Arş. Gör. Yahya KATI	Balıkesir Üniversitesi

KONGRE BİLİM KURULU(Scientific Board)

Prof. Dr. A. Kemal ÇELEBİ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN	Sakarya Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Anarkul URDALETOVA	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Arman TEVİK	Haliç Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Avdhesh Jha	Entrepreneurship Development Institute of India	Hindistan
Prof. Dr. Ayşe İRMİŞ	Pamukkale Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Bedriye TUNÇSİPER	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Belkıs ÖZKARA	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Birol KOVANCILAR	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Burhanuddin B. Siddiqui	Entrepreneurship Development Institute of India	Hindistan
Prof. Dr. Cengiz YILMAZ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Cevdet AVCIKURT	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Cusup PİRİMBAYEV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Elshad YUSIFOV	Azerbaijan University	Azerbaycan
Prof. Dr. Erdener KAYNAK	Pennsylvania State University	ABD
Prof. Dr. Erdoğan KOÇ	Bandırma 17 Eylül Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hakan ÇETİNTAŞ	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Hakan SARITAŞ	Pamukkale Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hamza HALILOV	Azerbaijan University	Azerbaycan
Prof. Dr. Hüseyin AKAY	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin AKTAŞ	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İsmail BEKÇİ	Nevşehir H.B. Veli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Jignasu Yagnik	Entrepreneurship Development Institute of India	Hindistan
Prof. Dr. Kenan ÖZDEN	Gelişim Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Kerim ÖZDEMİR	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mahavad MAMMADOV	Azerbaijan University	Azerbaycan
Prof. Dr. Mehmet MARANGOZ	Muğla Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mümin ERTÜRK	İstanbul Arel Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mustafa MIYNAT	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Necdet HACIOĞLU	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Olga ZVAGINZEVA	Vladimir University	Rusya
Prof. Dr. Oya SEYMEN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Pavel DRUJININ	Petrozavodsk University	Rusya
Prof. Dr. Ramazan GÖKBUNAR	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Sahavet GÜRDAL	Marmara Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Sebahattin BALCI	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Selahattin SARI	Beykent Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Selçuk EMSEN	Atatürk Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Sırgak KIDIRALIYEV	Central Asia Amerikan University	Kırgızistan

Prof. Dr. Şakir SAKARYA	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Şenol ÇAVUŞ	Adnan Menderes Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Tamer BOLAT	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Turar KOYÇUYEV	Kyrgyz Academy of Sciences	Kırgızistan
Doç. Dr. Abdülmecit NUREDİN	International Vision University	Makedonya
Doç. Dr. Adem GÖLEÇ	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Barış ERDEM	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Burhan AYDEMİR	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Bülent BAYRAKTAR	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Celalettin SERİNKAN	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Hasan GÜL	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Kalina SATİROSKA	International Vision University	Makedonya
Doç. Dr. Kutay OKTAY	Kastamonu Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mahmut KARGIN	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mine BİNİŞ	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. M. Cem KIRANKABEŞ	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. M.Emin AKKILIÇ	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. M.Oğuzhan İLBAN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mustafa BOZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Selçuk KENDİRLİ	Hitit Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Oya İnci BOLAT	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Turusbek ASANOV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Tuncer ÖZDİL	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Anvar VALİYEV	Azerbaycan State Economic University	Azerbaycan
Yrd. Doç. Dr. A. Gamze AYTEKİN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Aysun YILMAZTÜRK	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Cüneyt TOKMAK	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Emin YÜREKLİ	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÖZMEN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. H.İbrahim ÖZMEN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Mahmut ERDOĞAN	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. İ.Murat BİCİL	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Nevzat TETİK	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Nevin AYDIN	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Özlem KUVAT	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Sami BUHUR	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. S.Yücel DOĞAN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA	Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Sinan AYTEKİN	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Suat KARA	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Şerif ÖNER	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Tahsin GÜLER	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Yakup ÜLKER	Cumhuriyet Üniversitesi	Türkiye

ÖNSÖZ

Girişimcilik, diğer birçok alanla doğrudan veya dolaylı etkileşim içinde olan oldukça geniş bir politika alanıdır. Geçmişte KOBİ politikasının bir “eklentisi” olarak ele alınan girişimcilik politikası, günümüzde giderek artan bir şekilde ayrı bir politika alanı olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Bunun temel nedeni, sanayileşme sürecinin bir yan ürünü olarak ortaya çıkmış olan KOBİ’lerle girişimcilerin kalkınmadaki rollerinin ve ihtiyaç duydukları desteklerin birbirinden oldukça farklı olmasıdır.

Girişimciliğin, refah sağlama ve sosyal adaletin önemli bir bileşeni olduğu gerçeği tüm dünyada kabul görmektedir. Girişimcilik yeni işlerin oluşumuna, yenilikçiliğe, üretkenlik ve büyümeye katkı sağlayarak birçok ekonomik yarar oluşturmaktadır. Bu nedenle hükümetlerin çoğu girişimciliğin desteklenmesi konusuna özel önem vermektedir. Bu çerçevede girişimcilik konusunun genel olarak makro (rekabet politikası, göçmen politikası, vergi politikası, düzenleyici çerçeve) ve mikro (eğitim, bilgilendirme, danışmanlık ve koçluk, değişim programları, finansmana erişimin kolaylaştırılması) olmak üzere iki kategoride sahiplenildiği görülmektedir. Ayrıca ülkelerde girişimcilik ve KOBİ politikalarının şekillendirilmesinden sorumlu merciler iki temel eksende iki farklı yaklaşım içerisinde davranış göstermektedir. Birinci eksendeki iki yaklaşımdan birisi girişimciliğin desteklenmesi, diğeri ise KOBİ’lerin desteklenmesidir. İkinci eksen ise odaklanılan noktalardan birincisi girişimciliğin ve KOBİ’lerin önündeki engellerin azaltılması, diğeri ise yoğun destek sağlanmasıdır.

Bu noktadan hareketle günümüzde girişimciliğin devamı ve başarılı yeni girişimcilerin ortaya çıkması için yapılması gereken en önemli şey toplumda girişimciliğin özendirilmesi, girişimcilik ekosisteminin tanıtılması, örnek alınacak girişimci modellerinin başarı hikâyelerinin tanıtılması ve bu konuda eğitim verilmesidir. Bugün artık bütün dünyada başta üniversiteler olmak üzere eğitim öğretimin hemen her kademesinde girişimcilik eğitimi vermeye başlanmıştır.

Bu çerçevede 8 yıl önce başlayan ve her yıl giderek olgunlaşan **Uluslararası Girişimcilik Kongresi** bu yıl Balıkesir Üniversitesi, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi ve Celal Bayar Üniversitesi’nin işbirliği ile Balıkesir Üniversitesi İİBF’nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmektedir. 15 Temmuz hain darbe girişimi nedeniyle çok zor geçen bir yıllık süreç içinde kongrenin hazırlık çalışmaları bin bir güçlük içinde tamamlanabilmiştir.

Bu yılki kongrenin ana teması “**Girişimcilikte Yerel, Bölgesel ve Küresel Dinamikler**” olarak belirlenmiştir. Bu ana temaya bağlı olarak konular; Girişimcilik Eğilimi ve Eğitimi, Girişimcilik ve Ekonomi, Girişimcilik ve KOBİ’ler, Girişimcilik ve Finansman, Girişimcilik ve Turizm olmak üzere beş alt başlıkta ele alınmıştır.

Kongreye 47 farklı üniversiteden 150’ye aşkın özet sunulmuş olup, titiz bir hakemlik incelemesinden sonra, 199 kişi tarafından hazırlanmış 98 adet bildiri kongrede sunulmaya değer bulunmuştur. Bildiriler iki gün boyunca 5 farklı tema altında tartışılacaktır.

Kongrenin hazırlık sürecinde ve her aşamasında desteklerini esirgemeyen Balıkesir Üniversitesi Rektörü sayın Prof. Dr. Kerim ÖZDEMİR, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rektörü sayın Prof. Dr. A. Kemal ÇELEBİ, Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü sayın Prof. Dr. Sebahattin BALCI ve Prof. Dr. Asilbek KULMIRZAEV’e; Müteaddit defalar

GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİK EDİLMESİNDE KOSGEB UYGULAMALI GİRİŞİMCİLİK KURSLARI VE TR81 İLLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Şaban ESEN^a

^aİşletme Bölümü, İİBF, Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye

sabanesen@bartin.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, faaliyet konuları arasında girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak, bu kapsamda girişimleri ve girişimcileri desteklemek (de) olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB), TR 81 Bölgesinde (Bartın, Zonguldak, Karabük) 2011-2015 yılları arasında açmış olduğu 'Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi'nin değerlendirilmesiyle ilgilidir. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır: (1) Girişimcilik eğitimini tamamlayan girişimci adaylarından kaç kişi kendi iş yerini açmak üzere KOSGEB desteklerinden yararlanmıştır, (2) İşyeri açılışında karşılaşılan sorunlar nelerdir, (3) Açılan işyeri başına sağlanan mali destek miktarı nedir, (4) TR 81 Bölgesinde bu kapsamda açılan işyeri sayısı ile Türkiye ortalaması arasında bir benzerlik var mıdır?, vb. gibi sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır. Araştırma yöntemi olarak veri elde etmede ikincil kaynaklardan (KOSGEB verilerinden) yararlanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda, 2011-2015 yılları arasında Bartın, Karabük ve Zonguldak illerinde toplam 171 adet uygulamalı girişimcilik kursu açıldığı, 7156 girişimci adayının bu kurslarda eğitim aldığı ve 396 kişinin de kendi işini kurmak üzere iş yeri açtığı ve KOSGEB hibe kredi desteklerinden yararlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KOSGEB, Girişimcilik Eğitimi, TR81, KOSGEB Girişimcilik Desteği

INVESTIGATION OF ENTREPRENEURSHIP IN KOSGEB APPLIED ENTREPRENEURSHIP AND A TRIAL IN TR81 PROVINCES

Abstract

The purpose of this work is to ensure that the Ministry of Small and Medium Scale Enterprises Development and Support Administration (KOSGEB), in the TR 81 Region (Bartın, Zonguldak, Karabük) 2011-2015, will be responsible for transitioning between activities and for taking and disseminating necessary measures for environmental sensitization and dissemination. 'Applied Entrepreneurship Training' which will be opened between the years. (1) How many entrepreneur candidates who have completed entrepreneurship training are going to benefit from KOSGEB support to open their own business, (2) What are the problems encountered at the opening of the workplace, (3) Amount of financial support provided at the beginning of the workplace opened, Is there a similarity between TR81 and Turkey? Secondary sources (KOSGEB) were used to obtain the data obtained in the study. As a result of this work, a total of 171 applied entrepreneurship courses were opened in Bartın, Karabük and Zonguldak provinces between 2011 and 2015. 7156 entrepreneur candidates were trained in these courses and 396 people were found to be benefiting from KOSGEB grant credit support to set up their own business.

Keywords: KOSGEB, Entrepreneurship Education, TR81, KOSGEB Entrepreneurship Support

1. GİRİŞ

Gelişmiş veya gelişmekte olan bütün ülkeler için yeni girişimciler yetiştirmek (gerçek veya tüzel kişi) iktisadi ajandanın ilk sıralarında yer alan konulardan birisidir. Gerek ülkenin iktisadi olarak büyümesi, gerek istihdam sorunlarına çözüm bulması ve gerekse ülke vatandaşlarının veya uluslararası ölçekte diğer ülke vatandaşlarının gereksinim duyduğu mal veya hizmet üretimi açısından olsun girişimciler önemli bir unsurdur. Bu nedenle gerek mevcut girişimciler ve gerekse yeni girişimcilik faaliyetine başlayacak girişimciler belirli koşullarda devletler tarafından desteklenmektedir.

Türkiye’de de mevcut girişimcileri, gerek finansal ve gerekse diğer konularda (yönetim danışmanlığı, pazarlama, kalite iyileştirme vb. gibi) destekleyen hükümet programları mevcuttur. Bunlardan en yaygın olanları, kalkınma ajansları vasıtasıyla verilen, teknoloji iyileştirme hibeleri, yeni ürün geliştirme hibeleri, hizmet sektörlerine verilen hibeler veya bölgesel potansiyeli olan ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik teşvikler sayılabilir. Yine TÜBİTAK tarafından yüksek teknoloji geliştirmeye yönelik olarak verilen hibeler de söz konusudur. Bu hibelerin yanında, uzun vadeli ve faizsiz kredi destekleri de söz konusudur.

3624 Sayılı KOSGEBkanununun amaç kısmında “Ülkenin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında küçük ve orta ölçekli işletmelerin payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek amacıyla, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Kuruluşun kısa adı KOSGEB’dir”, şeklinde ifade edilmektedir.

Çalışmada, kısaca girişimcilik kavramı açıklandıktan sonra, KOSGEB girişimcilik destekleri hakkında bilgi verilecek ve araştırmanın bulgularına geçilecektir.

2. GİRİŞİMCİ KAVRAMI

Girişimcilik kavramının ilk kez, İrlandalı Ekonomist Richard Cantillon tarafından kullanıldığı ifade edilmektedir. Cantillon’a göre girişimci, henüz belirginleşmemiş bir bedelle satmak üzere üretimin girdilerini ve hizmetlerini satın alan ve üreten kişi olarak ifade edilmiştir (Tosunoğlu, 2003: 4-5).

Bir başka tanıma göre girişimcilik, ekonomik mal ve/veya hizmet üretmek ve/veya pazarlamak için üretim faktörlerini ele geçirip, düzenli bir biçimde bir araya getiren, kar amacı güden ve girişimleri sonucu doğabilecek tüm risklere katlanabilen kişidir (Marangoz, 2016:44).

3624 Sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun’na (md.2) göre girişimci; “Bir iş fikrine dayalı olarak kendi işini kurmak isteyen gerçek kişileri”, ifade eder.

Bu tanım kanaatimizce bir yönüyle eksik bir tanımdır, çünkü “girişimci” denildiğinde sadece “gerçek” kişiler anlaşılmalı, pekala “tüzel kişi girişimcilere” de sıklıkla rastlanmaktadır. Bir şirketin yönetim kurulu, şirkete bağlı olarak bir başka işletme kurmak

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

istediğinde durum budur. Bir şirkete bağlı bir başka şirket kurulması tüzel kişi girişimciliğe örnek verilebilir.

Türk Dil Kurumu (2005:763) da, girişimciyi; “üretim için bir işe girişen, kalkışan kimse: ticaret, endüstri vb. alanlarda sermaye koyarak girişimde bulunan kimse” şeklinde tanımlamıştır.

Bu tanımlardan da yola çıkarak bir girişimcilik tanımı denemesi yapmak gerekirse, girişimciyi; “mal veya hizmet üretmek amacıyla, tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, üretim faktörlerini bir araya getiren, kar amacı güden, ancak girişimi sonucunda ortaya çıkan riskleri de göze alan gerçek veya tüzel kişi” şeklinde tanımlayabiliriz.

Girişimci, üretimi organize etme ve sağlama, ürün çeşitliliği sağlama, istihdam yaratma, yeni pazarlar ve yeni satış yöntemleri yaratma ve sermaye birikimi sağlama gibi işlevleri yerine getiren kişidir (Tosunoğlu, 2003: 4-5).

3. KOSGEB GİRİŞİMCİLİK DESTEKLERİ

3624 Sayılı KOSGEB yasasında, kurumun görevleri sıralanırken, 4.Md, (J) bendinde; Girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak, bu kapsamda girişimleri ve girişimcileri desteklemek de zikredilmektedir. Buna göre KOSGEB;

- Girişimciliğin desteklenmesi,
- Girişimciliğin yaygınlaştırılması,
- Başarılı işletmelerin kurulması,

işlevlerinden birinci derecede sorumlu bir kamu kuruluşudur. Bu destekleri aşağıdaki gibi açıklayabiliriz.

- A. Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi,
- B. Yeni Girişimci Desteği,
- C. İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği,
- D. İş Planı Ödülünden oluşur.

Sırasıyla bu girişimcilik desteklerini kısaca açıklamak gerekirse;

3.1. Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri, ülkede girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve başarılı işletmelerin kurulması genel hedefine uygun olarak; girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında bilgi ve beceri sahibi olmaları, bu süreçte kendi rol ve sorumluluklarının farkına varmaları ve kendi iş fikirlerine yönelik iş planı hazırlayabilecek bilgi ve deneyim kazanmaları amacıyla düzenlenir.

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri;

- KOSGEB birimleri tarafından düzenlenen,
- Ulusal veya uluslararası projeler kapsamında, KOSGEB tarafından yürütülen,
- KOSGEB ile işbirliği içerisinde çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitimler,
- Üniversiteler tarafından örgün eğitim kapsamında verilen girişimcilik dersleridir.

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri, en az 32 saat süren, genel katılıma açık ve ücretsiz eğitimlerdir.

3.2. Yeni Girişimci Desteği

Girişimcilik eğitiminin en önemli ve can alıcı noktasını bu başlık oluşturmaktadır. Çünkü, gerek KOSGEB tarafından ve gerekse KOSGEB’le işbirliği halinde yürütülen diğer girişimcilik eğitimlerinin amacı, KOSGEB tarafından sağlanan hibe krediyile ilgilidir.

Destekten Kimler Yararlanabilir?

Bu destekten Uygulamalı Girişimcilik Eğitimini tamamlayan ya da İŞGEM’de yer alacak Girişimciler yararlanabilir.

Tablo 1. KOSGEB Girişimcilik Destek Miktarları

DESTEK UNSURU		ÜST LİMİT (TL)	DESTEK ORANI (%) (ve 2. Bölge)	DESTEK ORANI (%) (3.,4.,5., ve 6.Bölge)
İşletme Kuruluş Desteği	Geri Ödemesiz	2.000	60	70
Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Ofis ve Donanım ve Yazılım Desteği		18.000		
İşletme Giderleri Desteği		30.000		
Geri Ödemesiz Destekler Toplamı		50.000	% 80 uygulanır.	Kadın Girişimci, Gazi, Birinci derece şehit yakını veya engelli girişimciye % 90 uygulanır.
Sabit Yatırım Desteği	Geri Ödemeli	100.000		

Girişimcinin başvuru tarihi itibarıyla son 1 (bir) yıl içerisinde aynı faaliyet konusunda (Güncel NACE-Ekonomik Faaliyet Sınıflamasında yer alan 4’lü koda göre) şahıs işletmesinin bulunmaması gerekmektedir. Ayrıca Girişimcinin tüzel kişi statüsünde kurulmuş herhangi bir işletmede%50’den fazla ortaklığının olmaması gerekmektedir.

Girişimcinin kuracağı işletme, Türk Ticaret Kanunu’nda tanımlı gerçek veya tüzel kişi statüsünde olmalıdır.

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

Tablo 2. KOSGEB Yeni Girişimci Destekleri Bölgeleri ve Destek Oranları

I.Bölge	II.Bölge	III.Bölge	IV.Bölge
Destek Oranı %60 (Kadın veya özürlü girişimci:70)		Destek Oranı %70 (Kadın veya özürlü girişimci:80)	
Ankara	Adana	Adıyaman	Ağrı
Bilecik	Antalya	Afyonkarahisar	Ardahan
Bolu	Aydın	Aksaray	Artvin
Bursa	Balıkesir	Amasya	Batman
Düzce	Burdur	Bartın	Bayburt
Edirne	Çanakkale (Bozcaada, Gökçeada Hariç)	Çorum	Bingöl
Eskişehir	Denizli	Gaziantep	Bitlis
İstanbul	Isparta	Hatay	Çankırı
İzmir	Mersin	Kahramanmaraş	Diyarbakır
Kırklareli	Muğla	Karabük	Elazığ
Kocaeli		Karaman	Erzincan
Sakarya		Kayseri	Erzurum
Tekirdağ		Kırıkkale	Giresun
Yalova		Kırşehir	Gümüşhane
		Kilis	Hakkari
		Konya	Iğdır
		Kütahya	Kars
		Manisa	Kastamonu
		Nevşehir	Malatya
		Niğde	Mardin
		Osmaniye	Muş
		Samsun	Ordu
		Sivas	Rize
		Tokat	Siirt
		Uşak	Sinop
		Yozgat	Şanlıurfa
		Zonguldak	Şırnak
			Trabzon
			Tunceli
			Van

Kaynak: Resmi Gazete (16.07.2009)

Girişimcinin destek sürecinde; başka bir işletme/kurum/kuruluşta SGK hükümlerine tabi olarak çalışmaması gerekmektedir. Ancak İnkübatör'lerde yer alacak öğretim elemanları için bu şart aranmaz.

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

(1) İşletme kuruluş giderleri için geri ödemesiz olarak 2.000 (iki bin) TL destek sağlanır.

(2) Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Ofis Donanım ve Yazılım Desteği kapsamında, işletmenin kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde satın alınan/alınacak makine, teçhizat, yazılım ve ofis donanımları için geri ödemesiz olarak üst limiti 18.000 (on sekiz bin) TL destek sağlanır.

(3) İşletme Giderleri Desteği kapsamında, işletme kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde gerçekleşen işyeri kirası ve personel net ücretlerine yönelik olarak, aylık azami 5.000(beş bin) TL ve toplamda geri ödemesiz olarak 30.000 (otuz bin) TL destek sağlanır.

(4) Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Yazılım ve Ofis Donanım Desteği ile İşletme Giderleri Desteği üst limitleri; bu destek unsurları için belirlenen üst limitlerin toplamını aşmamak üzere ihtiyaç duyulması halinde Kurul Kararı ile % 50 (elli)'ye kadar arttırılabilir. Bu durumda Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat, Yazılım ve Ofis Donanım Desteğinin üst limiti 27.000 (yirmi yedi bin) TL, İşletme Giderleri Desteği üst limiti 45.000 (kırk beş bin) TL ve her iki desteğin üst limitleri toplamı ise 48.000 (kırk sekiz bin) TL'yi geçemez.

(5) Sabit Yatırım Desteği kapsamında, işletme kuruluş tarihinden itibaren 24 (yirmi dört) ay içinde satın alınacak makine, teçhizat ve yazılım için teminat karşılığı geri ödemeli olarak 100.000 (yüz bin) TL destek sağlanır.

Destekten Yararlanma Koşulu ve Başvuru: Programdan yararlanmak isteyen işletmelerin www.kosgeb.gov.tr adresindeki KOSGEB Veri Tabanı'na kayıt olması ve KOSGEB Müdürlüğü'ne iş planı ve ilgili belgeler ile birlikte başvurusu yapması esastır.

3.3. İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği

KOBİ'lere işletme geliştirme koçluğu, destek ağlarına ulaşım, finans kaynaklarına erişim imkânı, uygun koşullarda iş yeri mekânı, ortak ofis ekipmanı ve ofis hizmetleri sunmak amacıyla kurulacak bir İŞGEM'in, kuruluş ve işletme giderlerine destek sağlanmaktadır.

Desteğe Kimler Başvurabilir?

- Belediyeler,
- Üniversiteler,
- Özel İdareler,
- Kalkınma Birlikleri,
- Meslek Kuruluşları,
- Kâr amacı gütmeyen kooperatifler.

Destek Unsurları, Oranı, Süresi ve Üst Limiti

- İŞGEM Kuruluş Desteği süresi en fazla 18 ay,
- İŞGEM İşletme Desteği süresi en fazla 36 ay'dır.

Destekten Yararlanma Koşulu ve Başvuru

İŞGEM kuruluş ve işletme desteği için KOSGEB Müdürlüğü'ne iş planı ve ilgili belgeler ile birlikte başvuru yapılması esastır. Destekten yararlanmak isteyen işletici kuruluş, www.kosgeb.gov.tr adresindeki KOSGEB Veri Tabanına kayıt olur.

3.4. İş Planı Ödülü

Üniversiteler tarafından örgün eğitim kapsamında verilen “Girişimcilik” dersini alan öğrenciler arasında İş Planı Ödülü Yarışması düzenlenir.

İş Planı Ödülünden yararlanmak isteyen üniversite KOSGEB’e başvurur. İş planları ilk üç dereceye girmiş olan öğrencilere, en fazla 24 ay içinde işini kurmuş olmaları kaydı ile;

- Birinciye 15.000 TL,
- İkinciye 10.000 TL,
- Üçüncüye 5.000 TL ödül verilir.

4. KOSGEP GİRİŞİMCİLİK KURSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

KOSGEB girişimcilik destekleriyle ilgili oldukça başarılı sonuçlar elde edildiği söylenebilir. Daha önce hiçbir girişimcilik teşebbüsü olmayan kişiler dahi, girişimcilik eğitiminden sonra içlerinde var olan girişimcilik potansiyelinin farkına varmışlar ve başarılı çalışmalara imza atmışlardır. Ancak bu sayıların yeterli olduğunu söylemek de yanlış olur. Çünkü girişimcilik eğitimi alanların çok küçük bir bölümü kendi nam ve hesaplarına işletme açmışlardır.

Kişiler girişimcilik kurslarına iştirak etmekte ve bitirmekte ancak işletme kurma noktasında aynı heyecanı duymamaktadırlar. Bunun çeşitli nedenleri vardır.

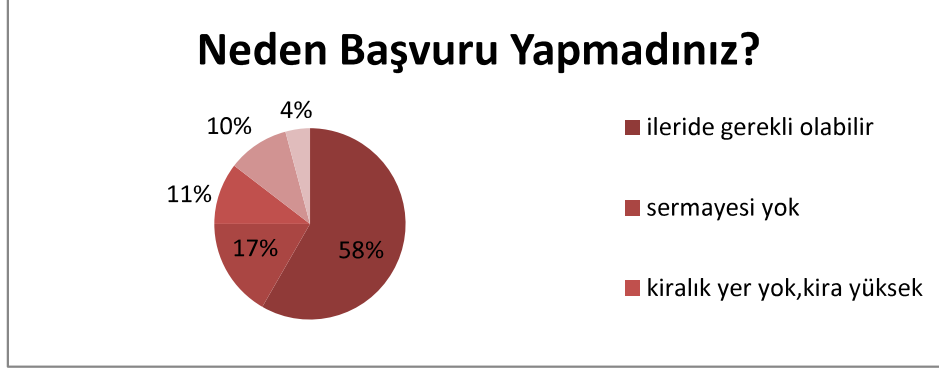
İslamoğlu vd. (2014) tarafından yapılan bir çalışmada, Uygulamalı Girişimcilik Eğitimine katılıp sertifika alan kişilerden neden KOSGEP desteği için müracaat etmedikleri sorulduğunda Mülakat yapılan 50 kişiden 48’inin KOSGEB’e başvurmadığı tespit edilmiştir. Bu 48 kişinin KOSGEB desteklerine neden başvurmadıkları sorulduğunda; “Sertifika sahibi olan kişilerin çoğunluğu KOSGEB yeni girişimcilik programına yakın zamanda başvurmayacaklarını, eğitimi ileride sertifika gerekli olabilir gerekçesi ile aldıklarını ifade etmişlerdir. %58’lik bu gruptaki kişiler ile yapılan görüşmede çoğunlukla sertifika alındığında herhangi bir işletme kurmadan KOSGEB tarafından belirtilen 30.000 TL hibenin peşin olarak koşulsuz verileceği gibi bir düşünceleri olduğu ve eğitim sonunda iş planı hazırlanması ve bu ödemeler hak ediş usulüne göre belirli kurallara uyulması halinde ödeneceğini öğrendikleri gerekçesi ile başvuru yapmadıklarını belirtmişlerdir.

%17’lik kesim ise iş planlarının bulunduğunu fakat işletmeyi kurmak için kendilerinin harcaması gereken oranda sermayeye sahip olmadıklarını, kiralamak istedikleri dükkanlar için talep edilen depozit ve maliyetleri karşılayacak ilk işletme sermayesinin olmaması ya da yetersiz olmasından dolayı başvuru yapmadıklarını belirtmişlerdir.

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

%11’lik kesim işletmelerini kurmak için uygun kiralık yer bulamadıklarını ifade etmişler, KOSGEB’in kira desteği vermediğinden şikayet etmişlerdir.

Tablo 3. Katılımcıların KOSGEB’e başvuru yapmama nedenleri

Katılımcıların %10’u KOSGEB’den destek almak için istenilen belgelerin çokluğundan ve zorluğundan dolayı başvuru yapmadıklarını, bu konuda kendilerine eğitimden sonra ücretsiz danışmanlık verecek ya da yardım edecek kimsenin bulunmadığını gerekçe göstererek başvuru yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların %4’ü ise henüz iş planı hazırlıklarının ve uygun kiralık yer arama çalışmalarının devam ettiğini belirtmiş, en kısa zamanda KOSGEB desteğine başvuracaklarını ifade etmişlerdir” (İslamoğlu, Namal, & Köseoğlu, 2014)

5. BARTIN-KARABÜK-ZONGULDAK (TR81) KAPSAMINDA KOSGEB GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMİ KURSLARI

Tüm Türkiye’de olduğu gibi TR81 bölgesinde de KOSGEB tarafından veya KOSGEB işbirliği ile neredeyse her ay bir girişimcilik eğitimi kursu düzenlenmektedir. KOSGEB tarafından 2011-2015 düzenlenen kurslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Bartın-Karabük-Zonguldak İllerinde Girişimcilik Eğitimi Alan Kişi Sayısı (2011-2015)

İL	Kümülatif Toplam	2011	2012	2013	2014	2015
Bartın	1633	158	302	361	531	281
Karabük	2355	251	289	1404	150	261
Zonguldak	3168	584	716	395	759	714
Kümülatif Toplam	7156	993	1307	2161	1440	1256

Kaynak: KOSGEB Verilerinden derlenmiştir.

Tablo 4’den de görüldüğü üzere, girişimcilik eğitimi kursuna katılan kişilerin sayısı, yıllar itibarı ile farklılık göstermekle birlikte, şehirlerin nüfusu ile bir paralellik arz etmektedir.

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

Tablo 5. Bartın-Karabük-Zonguldak İllerinde Girişimcilik Eğitimi Alan Kişilerin Demografik Özellikleri (2011-2015)

İller	Cinsiyet	Eğitim Seviyesi	Kümülatif Toplam	Açılan Kurs Sayısı
Bartın			1633	48
	Erkek		923	
		İlköğretim	242	
		Lise/Ortaöğretim	232	
		Meslek Lisesi	2	
		Ön Lisans	128	
		Lisans	315	
		Y. Lisans	4	
		Doktora	-	
	Kadın		710	
		İlköğretim	171	
		Lise/Ortaöğretim	200	
		Meslek Lisesi	1	
		Ön Lisans	106	
		Lisans	230	
		Y. Lisans	2	
		Doktora	-	
Karabük			2355	48
	Erkek		1509	
		İlköğretim	113	
		Lise/Ortaöğretim	309	
		Meslek Lisesi	-	
		Ön Lisans	146	
		Lisans	636	
		Y. Lisans	287	
		Doktora	13	
	Kadın		846	
		İlköğretim	184	
		Lise/Ortaöğretim	249	
		Meslek Lisesi	1	
		Ön Lisans	112	
		Lisans	182	
		Y. Lisans	117	
		Doktora	1	
Zonguldak			3169	75
	Erkek		1658	
		İlköğretim	244	
		Lise/Ortaöğretim	526	
		Meslek Lisesi	1	
		Ön Lisans	396	
		Lisans	459	
		Y. Lisans	32	
		Doktora	-	
	Kadın		1511	
		İlköğretim	283	
		Lise/Ortaöğretim	587	
		Meslek Lisesi	-	

8. Uluslararası Girişimcilik Kongresi

	Ön Lisans	246	
	Lisans	378	
	Y. Lisans	16	
	Doktora	1	
Kümülatif Toplam		7156	171

Kaynak: KOSGEB Verilerinden derlenmiştir.

Tablo 6. Bartın-Karabük-Zonguldak İllerinde Girişimcilik Eğitimi Alarak Kendi İşini Kuran Kişi Sayısı (2011-2015)

	Kümülatif Toplam	2011	2012	2013	2014	2015
İL	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı
Bartın	84	4	12	36	46	43
Karabük	113	16	33	44	44	62
Zonguldak	199	24	58	88	96	94
Kümülatif Toplam	396	44	103	168	186	199

Kaynak: KOSGEB Verilerinden derlenmiştir.

Tablo7. Bartın-Karabük-Zonguldak İllerinde Girişimcilik Eğitimi Alarak Kendi İşini Kuran Kişilerin Oranı (2011-2015)

	Kümülatif Toplam	2011-2015 2015	
İL	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuran Sayısı	Kendi İşini Kuranların Oranı (%)
Bartın	1633	84	5,1
Karabük	2355	113	4,7
Zonguldak	3169	199	6,2
Kümülatif Toplam	7156	396	5,5

Kaynak: KOSGEB Verilerinden derlenmiştir.

6. SONUÇ

Türkiye çapında 2015 yılı sonu itibarı ile 380.000 kişi Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi programını tamamlamış ve bunlardan 22.350 kişi kendi işini kurmuştur. Kendi işini kuranların oranı Türkiye genelinde ($22.350/380.000 = 0,058$) yaklaşık yüzde 6 civarındadır.

KOSGEB verileri incelendiğinde, destek almaya hak kazananlara yapılan ödemelerin Türkiye genelinde 9.218 kişiye 87.986.287 TL olduğu görülmektedir. Bu raporlara göre işletme başına destek miktarının ($87.986.287 \text{ TL}/9.218$), 9.545 TL olduğu, işletme başına ödenmesi gereken 30.000 TL'den oldukça düşük kaldığı görülmektedir.

TR81 bölgesiyle ilgili çalışmada ise, Zonguldak'ta 93 kişiye 1.258.839 TL, Karabük'te 66 kişiye (işletmeye) 557.950 TL, Bartın'da 23 kişiye 255.411 TL destek ödemesi gerçekleştirilmiştir. Kişi başına yapılan ortalama destek miktarlarına bakılacak olursa; Türkiye genelinde kişi başına ortalama 9.500 TL destek verilmiş olup, Zonguldak'ta kişi başına 13.535 TL, Karabük'te kişi başına 8.453 TL, Bartın'da kişi başına 11.104 TL destek verilmiştir.

Girişimcilik kurslarına katılanların cinsiyetlerine göre bir analiz yapıldığında ise kadın girişimci adaylarının Zonguldak ilinde toplam adayların %47'sini, Bartın ilinde %43'ünü ve Karabük ilinde ise %36'sını oluşturduğu görülmektedir. Kadın girişimci aday oranının yüksek olması sevindirici bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Yukarıda ifade edildiği üzere KOSGEB son yıllarda girişimcilik kültürünün geliştirilmesi adına oldukça radikal kararlar almakta ve uygulamaktadır. Bunlardan en önemlisi girişimcilik eğitimi ve akabinde verdiği girişimcilik desteğidir. Her ne kadar, girişimcilik eğitime olan talebin, işyeri açma noktasında (gerek katılımcılardan ve gerekse KOSGEB'den kaynaklanan nedenlerden dolayı) görülmemesine rağmen yapılan uygulama doğru bir uygulamadır. Sistemin aksayan yönleri zaman içerisinde muhtemelen düzeltilecektir, ki bu yöndeki işaretleri yavaş yavaş görmeye başlıyoruz.

Bunlardan birincisi, girişimcilik kursunun saatiyle ilgilidir. Daha önce 70 saat olan eğitim programı revize edilerek 32 saate indirilmiştir. Bir diğer husus, verilen desteğin harcama kalemleriyle ilgilidir. Daha önce belirli kalemlere ayrılan (iş yeri açılış giderleri, malzeme alımı, personel giderleri gibi) ödeneğin başka alanlara kaydırılma imkanı yok iken, yeni uygulamada harcama kalemleri arasında yer değiştirmeler söz konusudur. Bu da girişimcinin elini güçlendiren bir hamledir.

KAYNAKÇA

- 3624 Sayılı Küçük ve Orta lekli Őřletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun, Kabul Tarihi: 12.4.1990, Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih:20.04.1990 Sayı: 20498.
- Genç, K.Y. (2015). “*Girişimcilik Kurslarına Katılanların Temel Eęilimleri zerine Bir Araştırma*”, Dokuz Eylül Üniversitesi, Őřletme Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 2, 155-175.
- İslamoğlu, E., Namal, M. K., & Köleoęlu, Y. (2014). “*Bir Aktif İstihdam Politikası Aracı Olarak Girişimcilik Programlarının Etkinlięi: “Kosgeb Yeni Girişimcilik Destek Programı” rneęi*”. KAU IIBF Dergisi, 5(8), 25-44.
- Marangoz, M. (2016). *Girişimcilik*, Güncellenmiř 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.
- Tosunoğlu, B.T. (2003). *Girişimcilik ve Türkiye'nin Ekonomik Gelişim Sürecinde Girişimciliğin Yeri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük, Akřam Sanat Okulu Matbaası, Ankara, 2005.*